

EPICKA EKRAKIZACJA POWIEŚCI BOLESŁAWA PRUSA

Lalka

SCENARIUSZ
ZAJĘĆ WYCHOWAWCZYCH

KIM JESTEM I KIM CHCĘ BYĆ?

DLA KLASY VIII SZKOŁY PODSTAWOWEJ
I SZKOŁY PONADPODSTAWOWEJ

KinoSzkola
FUNDACJA

SCENARIUSZ

Kim jestem i kim chcę być?

Tożsamość, aspiracje i presja społeczna w świecie filmowej
Lalki i współczesnych młodych ludzi

AUTORKA

dr Joanna Zabłocka-Skorek

EKSPERTKA I LIDERKA EDUKACJI FILMOWEJ,
PREZESKA FUNDACJI "KINOSZKOŁA"

Drogie Nauczycielki, Drodzy Nauczyciele,

dorastanie wiąże się z jednym z najtrudniejszych, a zarazem najważniejszych pytań: **kim jestem i kim chcę się stać?** Młodzi ludzie poszukują własnej drogi w świecie pełnym oczekiwań – rodziny, szkoły, grupy rówieśniczej i mediów społecznościowych. Próbuje rozpoznać swoje potrzeby, wartości i możliwości, a jednocześnie mierzą się z presją, by dokonywać właściwych wyborów, odnosić sukcesy i pasować do wyobrażeń innych. Nie zawsze łatwo im odróżnić własne pragnienia od celów, które zostały im podpowiedziane lub narzucone.

Film *Lalka* w reżyserii Macieja Kawalskiego otwiera wyjątkową przestrzeń do rozmowy o tych doświadczeniach. Stanisław Wokulski jest bohaterem złożonym i pełnym sprzeczności: kupcem, przedsiębiorcą, człowiekiem nauki, romantykiem, idealistą i outsiderem. Próbuje przekraczać granice swojego pochodzenia, zdobyć społeczne uznanie, zrealizować ambicje i znaleźć miłość. Jednocześnie coraz trudniej rozpoznać, które z podejmowanych przez niego decyzji wynikają z autentycznych potrzeb, a które z pragnienia akceptacji przez Izabelę Łęcką i środowisko, do którego chce należeć.

Ekranowa historia Wokulskiego pozwala uczennicom i uczniom zobaczyć, jak wybory, relacje, doświadczenia, status społeczny i potrzeba przynależności mogą wpływać na kształtowanie tożsamości człowieka. Film nie daje przy tym prostych odpowiedzi ani łatwych ocen. Zachęca do zastanowienia się, czy Wokulski konsekwentnie realizuje własne cele, czy stopniowo podporządkowuje życie oczekiwaniom świata, którego częścią pragnie się stać. Czy zdobywa to, czego naprawdę chce? A może przeznacza swój czas, energię i możliwości na pragnienia, które coraz bardziej oddalają go od samego siebie?

Przygotowane przeze mnie ćwiczenia poprowadzą uczennice i uczniów od analizy filmowego bohatera do bezpiecznej refleksji nad własnym życiem. Pomogą przyjrzeć się różnym wymiarom tożsamości, rozpoznać wpływ innych osób i środowisk, odróżnić wsparcie od presji oraz zastanowić się nad źródłami własnych aspiracji. Szczególne miejsce zajmuje „**Aukcja życia**”, podczas której młodzi ludzie doświadczają, że czas, uwaga i energia są ograniczonymi zasobami, a wybór jednego celu często oznacza rezygnację z innego.

Gorąco zachęcam Państwa, aby realizację scenariusza poprzedzić wspólnym wyjściem z klasą do kina na film *Lalka*. Emocje wywołane seansem, kreacje aktorskie oraz obserwowanie wyborów Wokulskiego na wielkim ekranie sprawiają, że bohater przestaje być wyłącznie postacią znaną z lektury. Staje się człowiekiem, którego można próbować zrozumieć, z którym można się nie zgadzać, a czasem także odnaleźć w jego doświadczeniach część własnych pytań i niepewności.

Mam nadzieję, że przygotowany scenariusz pomoże Państwu przeprowadzić tę rozmowę z uważnością, szacunkiem i troską o poczucie bezpieczeństwa każdej uczennicy i każdego ucznia.

Minister Edukacji oraz Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego objęły film Honorowym Patronatem. Materiały edukacyjne zostały objęte Honorowym Patronatem Ośrodka Rozwoju Edukacji.

Joanna Zabłocka-Skorek | Prezeska Fundacji „KinoSzkoła”

GRUPA DOCELOWA

klasy VIII SP i szkoły ponadpodstawowe

PRZEDMIOT

godzina do dyspozycji wychowawcy, edukacja zdrowotna

CZAS TRWANIA

pełna wersja scenariusza: 3 jednostki lekcyjne (135 min.).
Scenariusz ma konstrukcję modułową – prowadzący może wybrać wskazane ćwiczenia i zrealizować skróconą wersję podczas 1 lub 2 jednostek lekcyjnych.

❖ **CELE ZAJĘĆ:**

Cel główny:

Rozwijanie samoświadomości uczniów/uczennic poprzez refleksję nad własną tożsamością, aspiracjami i wyborami życiowymi oraz nad wpływem innych ludzi, środowiska i presji społecznej na to, kim jesteśmy i kim chcemy się stać w odniesieniu do losów Stanisława Wokulskiego w filmie *Lalka*.

❖ **CELE SZCZEGÓŁOWE:**

- analizuje postać i wybory Wokulskiego w odniesieniu do konkretnych scen filmu;
- rozpoznaje czynniki kształtujące tożsamość człowieka;
- odróżnia wpływ społeczny od presji społecznej;
- analizuje znaczenie potrzeby akceptacji, uznania i przynależności dla podejmowanych decyzji;
- rozpoznaje konflikty między różnymi aspiracjami, wartościami i celami;
- analizuje konsekwencje wyborów Wokulskiego;
- podejmuje refleksję nad własnymi aspiracjami i źródłami tych aspiracji;
- formułuje i uzasadnia własne interpretacje, odwołując się do filmu.

❖ METODY PRACY:

- rozmowa kierowana;
- dyskusja problemowa;
- analiza postaci filmowej;
- analiza scen, zachowań i decyzji bohaterów filmu;
- mapa mentalna;
- praca z kartą pracy;
- metoda linii kontinuum;
- ćwiczenie ruchowe;
- analiza sytuacji problemowych;
- symulacja;
- gra decyzyjna;
- symulacja aukcji;
- ćwiczenia autorefleksyjne;
- argumentowanie i konfrontowanie różnych interpretacji.

❖ POTRZEBNE MATERIAŁY:

- zdjęcie przedstawiające Stanisława Wokulskiego z filmu *Lalka* – załącznik nr 1;
- **samoprzylepne karteczki (post-it)** – po jednej dla każdej osoby uczestniczącej w zajęciach;
- **duży arkusz papieru lub tablica**, na której zostanie umieszczone zdjęcie Wokulskiego oraz karteczki z określeniami bohatera;
- **karta pracy ucznia nr 1 „Kim jestem? – Wokulski i ja”** – po jednym egzemplarzu dla każdej osoby uczestniczącej w zajęciach – załącznik nr 2;
- **arkusze papieru formatu A3** – po jednym dla każdej grupy, do wykonania mapy czynników kształtujących tożsamość Wokulskiego;
- **flamastry lub markery** – po jednym zestawie dla każdej grupy;
- **karta pracy nr 2** dotycząca czynników wpływających na tożsamość współczesnych młodych ludzi – po jednym egzemplarzu dla każdej pary lub małej grupy – załącznik nr 3;
- **taśma malarska, sznurek** lub inny materiał pozwalający wyznaczyć na podłodze linię kontinuum;
- **dwie kartki formatu A4 z napisami: „NIE CZUJĘ TU PRESJI” oraz „CZUJĘ BARDZO SILNĄ PRESJĘ”,** przeznaczone do oznaczenia dwóch krańców linii kontinuum;
- **zestaw sześciu opisów sytuacji do ćwiczenia „Czy to już presja?”** – załącznik nr 4; opisy mogą być odczytywane przez osobę prowadzącą lub wcześniej wydrukowane i wycięte;
- **zestawy banknotów „Złote życia”** – załącznik nr 5; na pierwszą aukcję każda osoba uczestnicząca otrzymuje 1000 złotych życia: 2 banknoty o nominale 200, 4 banknoty o nominale 100 i 4 banknoty o nominale 50;
- **dodatkowe zestawy po 1000 złotych życia dla każdej 4–5-osobowej grupy**, wykorzystywane podczas ćwiczenia „Aukcja życia Wokulskiego”;
- **dodatkowy banknot o nominale 100 złotych życia** dla każdej osoby uczestniczącej w zajęciach, przeznaczony do ćwiczenia podsumowującego „Jeden złoty życia dla siebie”;
- **zestaw 10 kart z wartościami, aspiracjami i celami** wykorzystywanymi podczas „Aukcji życia” oraz „Aukcji życia Wokulskiego” – załącznik nr 6;
- **młotek sędziowski** lub inny przedmiot pełniący jego symboliczną funkcję podczas aukcji – opcjonalnie;
- **długopisy** lub inne przybory do pisania dla uczniów/uczennic.

❖ PRZED ZAJĘCIAMI:

- uczniowie i uczennice oglądają film *Lalka*, reż. Maciej Kawalski, Polska 2026.

❖ WSKAZÓWKA DLA PROWADZĄCEJ/GO:

Zapewnij uczniom/uczennicom poczucie bezpieczeństwa podczas ćwiczeń autorefleksyjnych. Żadna odpowiedź dotycząca osobistych wyborów nie może być publicznie oceniana ani wymuszana do odczytania na forum klasy.

PRZEBIEG ZAJĘĆ

I. WPROWADZENIE.

KIM WŁAŚCIWIE JEST WOKULSKI?

KIM WŁAŚCIWIE JESTEM JA?

CZAS: 20 MINUT

Formy pracy: praca indywidualna, praca z całą klasą, dyskusja kierowana

Nauczyciel/ka umieszcza na środku dużego arkusza lub tablicy zdjęcie przedstawiające Stanisława Wokulskiego z filmu *Lalka* (załącznik nr 1) i prosi uczniów/uczennice, aby przez chwilę przypomnieli sobie bohatera oraz jego losy w filmie.

Na wcześniej rozdanych karteczkach post-it każda osoba zapisuje jedno określenie, rolę lub cechę, która jej zdaniem opisuje Wokulskiego. Ważne, aby potrafiła uzasadnić swój wybór, odwołując się do konkretnej sceny lub zachowania bohatera.

Następnie uczniowie/uczennice umieszczają swoje karteczki wokół zdjęcia. Mogą pojawić się takie określenia jak: kupiec, przedsiębiorca, człowiek zainteresowany nauką, były powstaniec, bogacz, outsider, człowiek pomagający innym, romantyk, idealista, człowiek czynu, zakochany mężczyzna, człowiek, który awansował społecznie itd.

Prowadząca/y wspólnie z klasą porządkuje odpowiedzi, grupując określenia, które są do siebie podobne. Nie usuwa jednak tych, które wydają się ze sobą sprzeczne. Zwraca uwagę, że właśnie takie zestawienia mogą powiedzieć o bohaterze najwięcej.

Klasa wybiera dwie pary pozornie niepasujących do siebie określeń i przypomina sceny z filmu pokazujące, że oba mogą jednocześnie opisywać Wokulskiego. Nauczyciel/ka może dopytywać: *Co w tej scenie pokazuje właśnie taką stronę bohatera? Czy w innej sytuacji Wokulski zachowuje się zupełnie inaczej? Czy jedno wyklucza drugie?*

❖ PYTANIA DO ROZMOWY

- Czy da się opisać Wokulskiego jednym zdaniem?
- Która jego rola jest dla niego samego najważniejsza? Czy film pozwala to jednoznacznie rozstrzygnąć?
- Czy człowiek może być racjonalny w jednej sferze życia i zupełnie nieracjonalny w innej?
- Czy zmiana roli oznacza, że przestajemy być sobą?

Po rozmowie nauczyciel/ka zwraca uwagę na wszystkie karteczki znajdujące się wokół zdjęcia Wokulskiego i podsumowuje, że żadna z nich osobno nie wystarcza, żeby opisać bohatera. Wokulski jest jednocześnie człowiekiem pełniącym różne role, posiadającym różne cechy, doświadczenia, zainteresowania i pragnienia. Niektóre z nich mogą nawet wydawać się sprzeczne. Tożsamość człowieka nie musi być więc czymś jednorodnym i niezmiennym.

Prowadząca/y prosi uczniów i uczennice, aby na chwilę przestali myśleć o Wokulskim i zastanowili się nad sobą. Rozdaje im **kartę pracy nr 1 „Kim jestem? – Wokulski i ja”** (załącznik nr 2) i mówi:

Przez chwilę patrzyliśmy na Wokulskiego. Teraz wyobraźcie sobie, że w miejscu jego zdjęcia znajduje się Wasze zdjęcie. Jakie słowa znalazłyby się wokół niego?

Uczniowie/uczennice indywidualnie uzupełniają swoją kartę. Mogą wpisać pełnione przez siebie role, np. uczeń/ uczennica, syn/ córka, brat/ siostra, przyjaciel/ przyjaciółka, ale także własne cechy, zainteresowania, umiejętności, wartości oraz rzeczy, które są dla nich ważne.

Nauczyciel/ka zaznacza, że wypełniana przez nich karta jest prywatna. Nie będzie zbierana ani oceniana i nikt nie będzie proszony o odczytywanie swoich odpowiedzi.

Po wykonaniu zadania prowadząca/y zaprasza do rozmowy już nie o konkretnych odpowiedziach zapisanych na kartach, lecz o samym doświadczeniu wykonywania ćwiczenia:

- Czy jedna rola albo jedna cecha wystarczy, żeby powiedzieć, kim jesteś?
- Czy wszystkie części naszej tożsamości są dla nas równie ważne?
- Czy jesteśmy dokładnie tą samą osobą w domu, w szkole, wśród przyjaciół i w internecie?
- Czy to, kim jesteśmy dzisiaj, musi określać, kim będziemy za pięć czy dziesięć lat?

❖ NA ZAKOŃCZENIE NAUCZYCIEL/KA PODSUMOWUJE:

Każdy i każda z nas jest kimś więcej niż jedną rolą, cechą czy etykietą. Na to, kim jesteśmy, składają się nasze doświadczenia, relacje, zainteresowania, wartości, wybory i plany, ale także sposób, w jaki widzą nas inni. Nie wszystkie te elementy muszą do siebie idealnie pasować i nie wszystkie pozostaną takie same przez całe życie. To, że jestem uczniem/ uczennicą, córką/ synem, przyjacielem/ przyjaciółką, że coś potrafię, czegoś się boję, coś jest dla mnie ważne albo o czymś marzę – wszystko to jest częścią mnie. Niektóre z tych rzeczy mogą się z czasem zmieniać. Inne mogą pozostać ze mną bardzo długo.

Na koniec osoba prowadząca prosi, aby każdy/ każda wybrał/a ze swojej karty jedno określenie, które w tym momencie uważa za szczególnie ważną część siebie, i zakreślił/zakreśliła je. Nie trzeba mówić innym, co zostało wybrane.

CZAS: 30 MINUT

II. CO KSZTAŁTUJE TOŻSAMOŚĆ?

1.CO MIAŁO WPŁYW NA UKSZTAŁTOWANIE SIĘ TOŻSAMOŚCI WOKULSKIEGO?

CZAS: 15 MINUT

Formy pracy: praca indywidualna, praca z całą klasą, dyskusja kierowana

Prowadząca/y wraca do zdjęcia Wokulskiego i określić, które pojawiły się podczas pierwszego ćwiczenia. Prosi uczniów/uczenice, aby tym razem nie zastanawiali się nad tym, kim jest Wokulski, lecz nad tym, co wpłynęło na to, że stał się właśnie takim człowiekiem.

Uczniowie/uczenice pracują w kilkusobowych grupach. Każda grupa otrzymuje kartkę A3. Na jej środku zapisuje WOKULSKI, a wokół tworzy mapę czynników, które (na podstawie filmu) mogły wpływać na jego tożsamość, sposób myślenia i podejmowane decyzje. Nauczyciel/ka może podpowiedzieć obszary, jeśli uczniowie/uczenice mają trudność z rozpoczęciem pracy:

rodzina i pochodzenie – ludzie i relacje – doświadczenia – edukacja i wiedza – praca – sytuacja materialna – pozycja społeczna – miłość – sukcesy i porażki – marzenia i aspiracje – wydarzenia historyczne – własne decyzje.

Każdy zapis powinien zostać połączony z konkretnym elementem historii Wokulskiego. Jeśli grupa zapisuje „miłość”, powinna wskazać, w jaki sposób uczucie do Izabeli wpływa na działania Stanisława. Jeśli wybiera „pochodzenie” – zastanawia się, jakie ma ono znaczenie dla miejsca Wokulskiego w społeczeństwie. Jeśli „nauka” – wskazuje, jak zainteresowanie nią wpływa na sposób, w jaki Wokulski myśli o sobie i swojej przyszłości.

Po zakończeniu pracy (ok. 7 min.) grupy prezentują swoje mapy (ok. 5 min.)

Prowadząca/y zaznacza powtarzające się czynniki, a następnie pyta:

Czy wszystkie te czynniki wpływają na Wokulskiego w taki sam sposób?

Klasa wspólnie próbuje podzielić wskazane czynniki na trzy grupy:

1. **TO, CZEGO NIE WYBRAŁ** (np. pochodzenie, epoka, część doświadczeń)
2. **TO, CO SAM WYBRAŁ** (np. część podejmowanych działań, zainteresowania, decyzje dotyczące pracy)
3. **TO, W CZYM WYBORY WŁASNE MIESZAJĄ SIĘ Z WPŁYWEM INNYCH** (np. relacje, potrzeba przynależności, status, oczekiwania środowiska)

Nie chodzi o stworzenie jednego poprawnego podziału. Jeśli uczniowie/ uczennice nie zgadzają się co do miejsca danego czynnika, nauczyciel/ka wykorzystuje tę różnicę do rozmowy.

PYTANIA DO ROZMOWY:

- *Na które elementy swojego życia Wokulski miał wpływ, a których nie mógł wybrać?*
- *Które doświadczenia szczególnie mocno go ukształtowały?*
- *Jaką rolę w tym, kim się staje, odegrali inni ludzie?*
- *Czy człowiek może świadomie zmienić kierunek swojego życia mimo wcześniejszych doświadczeń?*
- *Czy nasze własne decyzje zawsze są wyłącznie „nasze”?*
- *Czy można jednoznacznie oddzielić to, czego sami chcemy, od wpływu ludzi i świata, w którym żyjemy?*

2. CO WPŁYWA NA TOŻSAMOŚĆ WSPÓŁCZESNYCH MŁODYCH LUDZI?

CZAS: 15 MINUT

Formy pracy: praca w parach lub małych grupach, praca z całą klasą, dyskusja kierowana z kartą pracy

Po omówieniu czynników, które wpłynęły na to, kim stał się Wokulski, nauczyciel/ka proponuje, aby uczniowie/uczenice przyjrzyli się temu samemu zagadnieniu z perspektywy współczesnych młodych ludzi. Prowadzący/a rozdaje uczniom i uczennicom **załącznik nr 3. KARTĘ PRACY NR 2**. Uczniowie/uczenice pracują w parach lub małych grupach. Ich zadaniem jest zastanowienie się, w jaki sposób różne osoby, środowiska i doświadczenia mogą wpływać na to, kim staje się młody człowiek. Na wypełnienie karty pracy mają 7 minut.

Na karcie znajdują się następujące czynniki: **Rodzina, Przyjaciele, Grupa rówieśnicza** (ważne rozdzielenie pomiędzy przyjaciółmi a grupą rówieśniczą), **Szkoła, Internet i media społecznościowe, Miejsce i środowisko, w którym dorastamy, Sytuacja materialna, Kultura / tradycja, Osoby, które podziwiamy, Ważne doświadczenia, sukcesy i porażki**. Przy każdym z nich uczennice i uczniowie odpowiadają na dwa pytania: **Jak może nas kształtować? Jakie oczekiwania mogą się z nim wiązać?**

PRZYKŁADOWO:

Co/kto ma wpływ?	Jak może nas kształtować?	Jakie oczekiwania może tworzyć?
Rodzina	przekazuje wartości, zainteresowania, sposób patrzenia na świat	„Powinieneś/powinnaś dobrze się uczyć”, „Wybierz zawód, który zapewni Ci przyszłość”
Grupa rówieśnicza	wpływa na zainteresowania, język, sposób spędzania czasu	„Jeśli chcesz do nas pasować, powinieneś/powinnaś...”
Szkoła	pozwała odkrywać zdolności i zainteresowania, daje wiedzę	„Musisz mieć dobre wyniki”, „Powinieneś/powinnaś wykorzystać swój potencjał”
Media społecznościowe	pokazują style życia, ludzi, poglądy i możliwości, których wcześniej mogliśmy nie znać	„Tak trzeba wyglądać”, „Tak wygląda sukces”, „Tak powinno wyglądać ciekawe życie”

Prowadzący/a wyjaśnia, że nie chodzi o ocenianie tych wpływów jako dobrych lub złych. Ta sama osoba czy środowisko może jednocześnie wspierać młodego człowieka, pomagać mu odkrywać zainteresowania i możliwości, ale także mieć wobec niego określone oczekiwania.

Po uzupełnieniu karty każda para lub grupa wybiera jeden czynnik, który jej zdaniem szczególnie silnie wpływa dzisiaj na tożsamość młodych ludzi, i krótko uzasadnia swój wybór.

Następnie nauczyciel/nauczycielka rozpoczyna rozmowę:

- *Kto lub co ma największy wpływ na to, jacy stają się młodzi ludzie - rodzina, przyjaciele, szkoła, internet, osoby, które podziwiają, a może jeszcze coś innego?*
- *Czy wpływ innych ludzi może zmienić nasze życie na lepsze? Jak? Pomyślcie np. o kimś, kto zachęcił drugą osobę do rozwijania talentu, nauki, sportu, podjęcia ważnej decyzji albo uwierzenia we własne możliwości.*
- *Czy wpływ innych może również skierować człowieka w stronę decyzji, które są dla niego szkodliwe? Jakie sytuacje przychodzą Wam do głowy?*
- *Dlaczego człowiek czasem robi coś, o czym wie, że może mu zaszkodzić, tylko dlatego, że robią to inni?*
- *Co może sprawić, że ktoś pod wpływem grupy po raz pierwszy sięgnie np. po narkotyk, alkohol albo podejmie inne ryzykowne zachowanie, którego sam wcześniej nie planował?*
- *Czy potrzeba akceptacji i przynależności może być czasem silniejsza niż świadomość, że podejmujemy złą dla siebie decyzję?*
- *Czy jedna decyzja podjęta pod wpływem innych może wpłynąć na kolejne decyzje, a z czasem nawet na kierunek naszego życia?*
- *Co może pomóc człowiekowi zatrzymać się w takiej sytuacji i zdecydować: „nie, tego nie chcę”, nawet jeśli oznacza to przeciwstawienie się grupie?*

CZAS: 25 MINUT

III. KIEDY WPŁYW ZAMIENIA SIĘ W PRESJĘ?

1.CZY TO JUŻ PRESJA?

CZAS: 12 MINUT

Formy pracy: praca z całą klasą, praca indywidualna, dyskusja kierowana, linia kontinuum / ćwiczenie ruchowe

Nauczyciel/ka zwraca uwagę na różnicę pomiędzy **wpływem a presją**:

To, że inni ludzie wpływają na nasze wybory, jest naturalną częścią życia. Problem może pojawić się wtedy, kiedy zaczynamy odczuwać, że musimy spełnić czyjeś oczekiwania, dopasować się do grupy albo zachowywać się w określony sposób, nawet jeśli sami/same tego nie chcemy.

Poniższe ćwiczenie ma pomóc uczestni(cz)kom zajęć zauważyć, że presja społeczna nie zawsze wygląda jak bezpośrednie namawianie czy zmuszanie. Może być subtelna: wynikać z potrzeby akceptacji, strachu przed wyśmianiem lub odrzuceniem, chęci dorównania innym, obawy przed rozczarowaniem ważnych osób albo przekonania, że „wszyscy tak robią”.

Prowadząca/y za pomocą taśmy/ sznurka wyznacza w sali linię. Na jednym z jej końców umieszcza kartkę z napisem **“NIE CZUJĘ TU PRESJI”**, a na drugim **“CZUJĘ BARDZO SILNĄ PRESJĘ”**. Tłumaczy młodzieży, że linia oznacza całe spektrum możliwych odczuć (od “nie czuję” do “bardzo silnie czuję”). Zadanie polega na tym, że po odczytaniu przez nauczycielkę/nauczyciela pytania, każda osoba uczestnicząca w zajęciach ma się ustawić w wybranym miejscu na linii – zależnie od tego, jak silną presję może (ich zdaniem) odczuwać bohater/ka opisanej sytuacji. Przykładowe sytuacje opisane są w załączniku nr 4.

Po każdej sytuacji nauczyciel/ka wybiera (chętne) osoby znajdujące się w różnych miejscach osi i pyta np.:

- *Dlaczego stanęłaś/ stanęłeś właśnie tutaj?*
- *Co w tej sytuacji powoduje presję?*
- *Czy ktoś bezpośrednio zmusza tę osobę do działania?*
- *Czego może obawiać się osoba, która nie robi tego, czego oczekują inni?*
- *Co mogłoby sprawić, że ta sama sytuacja dla jednej osoby będzie silną presją, a dla innej prawie żadną?*

2.WOKULSKI POD PRESJĄ?

CZAS: 13 MINUT

Formy pracy: praca z całą klasą, dyskusja kierowana

Metody pracy: analiza sytuacji filmowych, rozmowa problemowa

Po ćwiczeniu ruchowym uczniowie/uczenice wracają na swoje pierwotne miejsca, a nauczyciel/ka zadaje im pytanie: *A gdzie na naszej linii postawilibyście Wokulskiego? Czy w filmie są momenty, w których jego decyzje wynikają nie tylko z tego, czego sam chce, ale również z potrzeby zdobycia akceptacji, uznania, przynależności albo sprostania oczekiwaniom określonego środowiska?*

Prosi uczniów/ uczenice, aby odwoływali się do konkretnych scen w filmie. Niech sami ustalą, czy w przypadku Wokulskiego rzeczywiście możemy mówić o presji, czy raczej o jego własnych aspiracjach, potrzebach i wyborach. Bardzo ważne jest, aby uważać, żeby nie nazywać każdej decyzji Wokulskiego presją społeczną. W jego przypadku ciekawsze jest właśnie pytanie, gdzie kończy się własne pragnienie, a zaczyna podporządkowywanie życia regułom świata, do którego chce wejść.

**Jeśli uczniowie/ uczennice mają trudność ze wskazaniem scen,
nauczyciel/ka może przypomnieć następujące wątki:**

- ❖ **Zabieganie o wejście do środowiska arystokracji:**
Wokulski ma pieniądze i po-zycję ekonomiczną, ale nie daje mu to automatycznie pełnej akceptacji towa-rzyskiej. Warto zapytać, o ile jego działania wynikają z własnych ambicji, a o ile z po-trzeby uznania przez środowisko, które traktuje go jako kogoś z zewnątrz.
- ❖ **Dostosowywanie swoich działań do świata Izabeli:**
Uczucie do Izabeli jest jego własne, ale jednocześnie Wokulski zaczyna funkcyj-nować w środowisku, do którego wcześniej nie należał. Można zapytać: Czy próbuje jedynie zbliżyć się do kobiety, którą kocha, czy również stać się człowiekiem, którego ona i jej otoczenie mogliby uznać za „odpowiedniego”?
- ❖ **Znaczenie majątku i statusu:**
Wokulski wie, że pieniądze otwierają mu drzwi, które wcześniej były dla niego zamknięte. To dobre zagadnienie do zadania pytania: Czy pieniądze są dla niego wyłącznie
- wyłącznie narzędziem realizowania własnych planów, czy zaczynają być także sposobem udowodnienia swojej wartości innym?
- ❖ **Konfrontacja jego zainteresowania nauką z życiem, które faktycznie prowadzi:**
Wokulski ma autentyczne zainteresowania naukowe i spotyka ludzi związanych z nauką. Można więc zapytać: Dlaczego nie wybiera właśnie tej drogi? Co okazuje się silniejsze od jego zainteresowań i możliwości? To bardzo dobrze pokazuje, że na kierunek życia człowieka może wpływać kilka konku-rujących ze sobą potrzeb.
- ❖ **Jego pozycja „pomiędzy światami”:**
Wokulski nie jest arystokratą, choć przebywa wśród arystokracji; jest kupcem i przed-siębiorcą, ale jego aspiracje wykraczają poza handel. Można zapytać: Czy potrzeba przynależności do określonego środowiska, wpływa na to, jak zaczyna budować swoje życie? Ile jest gotów zmienić, żeby znaleźć się bliżej świata, do którego chce należeć?

Przywołując te sytuacje, nauczyciel/nauczycielka może dopytywać:

- Czy ktoś w tej sytuacji mówi Wokulskiemu wprost, co powinien zrobić?
- Jeśli nikt go nie zmusza, to dlaczego podejmuje właśnie takie działania?
- Na czyjej akceptacji lub uznaniu mu zależy?
- Czy Wokulski próbuje zmienić swoje życie dlatego, że sam tego chce, czy dlatego, że chce znaleźć się bliżej świata, do którego pragnie należeć?
- Czy jego działania są próbą zdobycia Izabeli, zdobycia akceptacji jej środowiska, podniesienia własnego statusu – czy może wszystkiego jednocześnie?
- Czy są takie momenty, w których potrzeba akceptacji lub przynależności okazuje się silniejsza niż jego wcześniejsze zainte-resowania, wartości albo plany?
- Co Wokulski zyskuje, próbując wejść do tego świata, a co przy tym traci?

Prowadząca/y konkluduje, że presja społeczna nie zawsze polega na bezpośrednim namawianiu do określonego działania czy stawianiu konkretnych wymagań. Czasem nikt nie mówi nam wprost, co mamy zrobić ani jacy/jakie mamy być. Presja może wynikać z potrzeby akceptacji, chęci przynależności do grupy czy pragnienia dorównania osobom, które są dla nas ważne. W takich sytuacjach możemy sami/same zacząć dostosowywać swoje zachowanie, wybory, a nawet życiowe decyzje do tego, co uznajemy za warunek akceptacji, uznania lub przynależności.

IV. AUKCJA ŻYCIA, CZYLI CZEGO NAPRAWDĘ CHCĘ?

CZAS: 45 MINUT

FORMY PRACY	praca indywidualna, praca z całą klasą, dyskusja kierowana;
METODY PRACY	symulacja aukcji, ćwiczenie decyzyjne, analiza wyborów bohatera filmowego, dyskusja problemowa;
MATERIAŁY	zestawy banknotów „Złote życia” dla każdej osoby uczestniczącej w zajęciach (załącznik nr 5), lista wartości wystawianych na aukcję (załącznik nr 6), młotek sędziowski (jeśli to możliwe);
CEL ĆWICZENIA	Ćwiczenie ma skłonić uczniów/uczennice do zastanowienia się nad tym, czego chcą od życia, co jest dla nich ważne i dlaczego właśnie to uznają za ważne. Jednocześnie pozwala doświadczyć, że nie wszystkie życiowe cele da się realizować jednocześnie, a nasze wybory mogą zmieniać się pod wpływem innych ludzi.

Przed rozpoczęciem zajęć nauczyciel/ka drukuje i wycina banknoty znajdujące się w **załączniku nr 5**. Każdy uczeń/każda uczennica powinien/powinna otrzymać 1000 złotych życia: 2 banknoty po 200, 4 banknoty po 100, 4 banknoty po 50. Osoba prowadząca przygotowuje również 10 kartek z nazwami „przedmiotów”, które będą kolejno wystawiane na aukcję. Nie pokazuje ich uczniom/uczennicom przed rozpoczęciem licytacji.

1. WPROWADZENIE DO AUKCJI

CZAS: OK.2 MINUT

Nauczyciel/ka rozdaje każdej osobie zestaw banknotów, po czym mówi: *Wszyscy otrzymaliście po 1000 (tysiąc) złotych życia. To oczywiście nie jest prawdziwa waluta i nie ma nic wspólnego z pieniędzmi, którymi posługiwał się Wokulski. Nazwa jest umowna. „Złote życia” symbolizują coś, czego każdy człowiek ma ograniczoną ilość: czas, energię, uwagę, wysiłek i możliwości.*

*Za chwilę odbędzie się aukcja. Nie będziecie kupować przedmiotów. Będę wystawiać na sprzedaż rzeczy, które mogą być dla człowieka **ważne w życiu**. Waszym zadaniem będzie zdecydować, za które z nich jesteście gotowi/gotowe zapłacić swoimi banknotami. Nie wystarczy Wam pieniędzy na wszystko. Co więcej, nie wiecie, co pojawi się później. Możecie więc wydać dużo na coś, co wydaje się Wam ważne teraz, a za chwilę odkryć, że pojawiło się coś, na czym zależy Wam jeszcze bardziej.*

2. PROWADZĄCA/Y PRZEDSTAWIA ZASADY

CZAS: OK.5 MINUT

1. Aukcja działa podobnie jak prawdziwa licytacja.
2. Każda rzecz ma cenę wywoławczą 50 „złotych życia”. Jeśli chcecie ją zdobyć, zgłaszacie swoją ofertę. Kolejna osoba może zaproponować więcej – zawsze o co najmniej 50. Licytujemy do momentu, w którym nikt nie chce już podbić ceny.
3. Każdy/ każda rozpoczyna z kwotą 1000 „złotych życia”.
4. Nie wolno pożyczać pieniędzy ani przekazywać ich innej osobie.
5. Nie można zaoferować więcej, niż się posiada.
6. Po zakończeniu licytacji osoba, która zaproponowała najwyższą kwotę, otrzymuje kartę z wylicytowaną wartością i oddaje prowadzącej/ prowadzącemu odpowiednią liczbę banknotów.
7. Raz wydanych pieniędzy nie można odzyskać.
8. Każdą wystawioną rzecz może zdobyć tylko jedna osoba.

To ostatnie ograniczenie jest celowe. Uczniowie/uczennice nie tylko decydują, ile dana rzecz jest dla nich warta, ale również obserwują, ile są gotowi zapłacić za nią inni.

Przed właściwą aukcją warto przeprowadzić jedną **próbą licytację**, żeby wszyscy zrozumieli zasady. Nauczyciel/ka mówi: *Zróbmy próbę. Na sprzedaż wystawiam „dodatkowy miesiąc wakacji”. Cena wywoławcza – 50 „złotych życia”. Kto daje 50? Ktoś podnosi rękę. Mam 50. Kto daje 100? Kolejna osoba podbija cenę na 100. Czy ktoś daje 150? Nauczyciel/nauczycielka kontynuuje do momentu, aż nikt nie zaoferuje więcej. 150 po raz pierwszy, 150 po raz drugi, 150 po raz trzeci – sprzedane!*

Następnie wyjaśnia: *Gdyby to była właściwa aukcja, osoba, która wygrała, oddałaby mi 150 „złotych życia”. Pozostałe osoby niczego nie płacą i zachowują wszystkie swoje pieniądze.*

3. WŁAŚCIWA AUKCJA

CZAS: OK.10 MINUT

Nauczyciel/ka informuje: *Teraz rozpoczynamy właściwą aukcję. Pamiętajcie: nie wiecie, co będzie wystawione później. Sami/same decydujecie, kiedy warto licytować, kiedy się wycofać i ile jesteście gotowi/gotowe zapłacić.*

Osoba prowadząca odstawia kolejno kartki (**załącznik nr 6**). Proponuję następującą kolejność, bo nie powinna być przypadkowa:

1. BARDZO DUŻO PIENIĘDZY	6. MOŻLIWOŚĆ ROZWIJANIA SWOICH TALEN-
TÓW I PASJI
2. WYSOKA POZYCJA SPOŁECZNA I UZNANIE
INNYCH	7. MOŻLIWOŚĆ ZROBIENIA CZEGOŚ WAŻNEGO
DLA INNYCH LUDZI
3. PRACA, W KTÓREJ ODNOSISZ SUKCES	8. WOLNOŚĆ I MOŻLIWOŚĆ DECYDOWANIA
O WŁASNYM ŻYCIU
4. WIELKA, ODWZAJEMNIONA MIŁOŚĆ	9. SPOKOJNE I BEZPIECZNE ŻYCIE
5. PRAWDZIWI, BLISCY PRZYJACIELE	10. POCZUCIE, ŻE TWOJE ŻYCIE MA SENS.

Po zakończeniu licytacji danego "przedmiotu" nauczyciel/ka zapisuje na tablicy np. BARDZO DUŻO PIENIĘDZY – 400 i przechodzi do kolejnej pozycji.

Ważne: W czasie aukcji prowadząca/y nie komentuje wyborów uczniów/uczennic. Nie mówi: „Ale drogo!”, „Nikt nie chce miłości?” czy „Naprawdę wolicie pieniądze?”. Nie sugeruje również, co powinno być ważniejsze.

Aukcja powinna być szybka i mieć tempo.

4. CO WYDARZYŁO SIĘ PODCZAS AUKCJI?

CZAS: OK.5 MINUT

Po sprzedaniu ostatniej pozycji nauczyciel/ka prosi, aby uczniowie/uczennice nie oddawali jeszcze pozostałych pieniędzy. Zadaje im pytania:

- *Kto wydał wszystkie albo prawie wszystkie swoje złote życia?*
- *Kto zachował dużą część pieniędzy?*
- *Czy ktoś czekał na coś konkretnego i oszczędzał pieniądze, nie wiedząc, czy w ogóle pojawi się to na aukcji?*
- *Czy ktoś wydał dużo na początku, a później żałował, kiedy pojawiła się rzecz, na której zależało mu bardziej?*
- *Czy ktoś zaczął licytować coś dopiero wtedy, kiedy zobaczył, że bardzo zależy na tym innym?*
- *Czy zdarzyło się Wam zaproponować więcej, niż początkowo zamierzaliście, dlatego że ktoś Was przebił?*
- *Czy fakt, że wiele osób chciało czegoś bardzo mocno, sprawiał, że ta rzecz zaczynała wydawać się bardziej wartościowa? (w ten sposób wracamy do poprzedniego ćwiczenia o wpływie i presji społecznej)*

Można dopytać: *Czy ktoś kazał Wam podbijać cenę?*
Najprawdopodobniej odpowiedź będzie przecząca.

WAŻNE

Może się zdarzyć, że część uczniów/uczennic zakończy aukcję bez żadnej wylicytowanej karty. Nauczyciel/ka powinien/powinna wyraźnie zaznaczyć, że nie oznacza to, że osoby te „niczego nie wybrały”, nie wiedzą, czego chcą, ani że przedstawione na kartach wartości nie są dla nich ważne.

Wynik aukcji jest konsekwencją zasad symulacji: ograniczonego kapitału, konieczności konkurowania z innymi osobami oraz podejmowania decyzji bez wiedzy o tym, co zostanie wystawione później. Pozostanie z „pustymi rękami”, również może stać się przedmiotem refleksji. Być może ktoś czekał na coś szczególnie ważnego, nie chciał wydawać swoich złotych życia na rzeczy, które nie były dla niego wystarczająco istotne, albo wycofywał się z licytacji, gdy cena stawała się zbyt wysoka.

Można wtedy zapytać:

Czy niewydanie swoich zasobów zawsze oznacza, że niczego nie wybraliśmy?

Czy czasem decyzją jest również rezygnacja z czegoś, co kosztowałoby nas zbyt wiele?

Nauczyciel/nauczycielka podkreśla, że **aukcja nie jest testem wartości ani oceną życiowych wyborów**. Nie ma w niej wyniku „dobrego” ani „złego”, a liczba zdobytych kart nie świadczy o tym, czy ktoś dokonał lepszych lub gorszych wyborów.

5. AUKCJA ŻYCIA WOKULSKIEGO

CZAS: OK.15 MINUT

FORMY PRACY

praca w grupach, praca z całą klasą

METODY PRACY

symulacja, gra decyzyjna, analiza postaci filmowej, argumentacja

Po zakończeniu „Aukcji życia” nauczyciel/ka informuje uczniów/uczenice, że aukcja jeszcze się nie skończyła. Tym razem jednak zmieniają się jej zasady. Prowadzący/a umieszcza w widocznym miejscu zdjęcie Stanisława Wokulskiego (skorzystaj z załącznika nr 1) i mówi:

Przed chwilą każdy i każda z Was decydował/a, na co chce przeznaczyć własne złote życia. Teraz dostaniecie do dyspozycji 1000 złotych życia Wokulskiego. Waszym zadaniem nie będzie zdecydowanie, na co Wokulski powinien je wydać. Spróbujecie na podstawie filmu odtworzyć, na co rzeczywiście przeznacza swój czas, energię, uwagę i możliwości.

Osoba prowadząca podkreśla, że w tym ćwiczeniu nie chodzi o ocenianie tego, jakie wybory byłyby dla Wokulskiego najlepsze. Zadaniem uczniów/uczenic jest przyjrzenie się temu, co bohater faktycznie robi, do czego dąży, czemu poświęca najwięcej uwagi i energii oraz co w jego życiu okazuje się ważniejsze od innych możliwości.

Następnie nauczyciel/ka dzieli klasę na 4–5-osobowe grupy. Każda grupa otrzymuje 1000 złotych życia oraz komplet kart wykorzystywanych podczas pierwszej aukcji. Grupy rozkładają przed sobą wszystkie karty i wspólnie zastanawiają się, które z przedstawionych na nich aspiracji, wartości i celów można odnaleźć w życiu Wokulskiego.

Zadaniem każdej grupy jest rozdysponowanie całych 1000 złotych życia Wokulskiego pomiędzy wybrane karty. Im ważniejsza – zdaniem grupy – jest dana rzecz dla bohatera i im więcej swojego życia Wokulski jej poświęca, tym więcej „złotych życia” grupa powinna na nią przeznaczyć.

Nie trzeba rozdzielać pieniędzy pomiędzy wszystkie karty. Grupa może uznać, że niektóre z przedstawionych wartości lub aspiracji mają w życiu Wokulskiego niewielkie znaczenie albo nie mają go wcale. Może również przeznaczyć bardzo dużą część kapitału na jedną kartę, jeśli potrafi taki wybór przekonująco uzasadnić.

Nauczyciel/ka przypomina: *Nie zastanawiajcie się, na co Wy wydalibyście te pieniądze ani na co Wokulski powinien je wydać. Patrzcie na jego historię przedstawioną w filmie. Gdyby jego czas, energia, uwaga i możliwości miały wartość 1000 złotych życia, jak – patrząc na jego decyzje i zachowanie – rozłożyłby się ten kapitał?*

Grupy mają około 6 minut na wykonanie zadania. W tym czasie powinny nie tylko rozłożyć banknoty, ale również przygotować argumenty uzasadniające swoje decyzje. Każda kwota musi mieć uzasadnienie w konkretnych wydarzeniach, zachowaniach lub decyzjach Wokulskiego pokazanych w filmie.

Przykładowo jedna z grup może przeznaczyć dużą część kapitału na „wielką, odwzajemnioną miłość”, część na „wysoką pozycję społeczną i uznanie innych”, a znacznie mniej na „możliwość rozwijania swoich talentów i pasji”. Inna grupa może uznać, że pozycja społeczna nie jest dla Wokulskiego celem samym w sobie, lecz przede wszystkim środkiem pozwalającym mu zbliżyć się do Izabeli i jej środowiska, dlatego rozdzieli pieniądze zupełnie inaczej. Nie ma jednego prawidłowego podziału. Liczy się sposób jego uzasadnienia na podstawie filmu.

Po zakończeniu pracy nauczyciel/ka nie prosi kolejno wszystkich grup o przedstawienie całego podziału. Zamiast tego porównuje wyniki i wyszukuje te miejsca, w których decyzje zespołów najbardziej się od siebie różnią.

Może powiedzieć: *Pierwsza grupa przeznaczyła na miłość 500 złotych życia, a druga tylko 300. Spróbujcie przekonać nas, dlaczego Wasz podział lepiej oddaje to, co zobaczyliśmy w filmie.*

Grupy przedstawiają swoje argumenty, odwołując się do filmu. Mogą zadawać sobie pytania i podważać interpretacje innych zespołów, ale każda teza powinna zostać poparta konkretnym przykładem z historii Wokulskiego.

Prowadząca/y nie rozstrzyga, która grupa „ma rację”. Jego/jej zadaniem jest dopytywanie o argumenty i pilnowanie, aby uczniowie/uczennice nie opierali swoich odpowiedzi wyłącznie na ogólnym wrażeniu dotyczącym bohatera.

W trakcie rozmowy osoba prowadząca informuje grupy, że mogą zmienić swój pierwotny podział złotych życia, jeśli argument innego zespołu je przekonał. Uczniowie/uczennice fizycznie przekładają banknoty pomiędzy kartami. Dzięki temu zmiana interpretacji staje się widoczna – wraz z kolejnymi argumentami zmienia się „budżet życia” Wokulskiego.

Na zakończenie nauczyciel/ka prosi grupy, aby spojrzęły na ostateczny podział pieniędzy i zadaje pytania:

- *Na co Wokulski przeznaczają największą część swoich złotych życia?*
- *Czy wszystkie jego aspiracje da się ze sobą pogodzić?*
- *Czy to, czemu poświęca najwięcej czasu i energii, jest jednocześnie tym, co – Waszym zdaniem – jest dla niego naprawdę najważniejsze?*
- *Czy realizowanie jednych pragnień sprawia, że na inne zostaje mu coraz mniej złotych życia?*

5. ZAKOŃCZENIE ZAJĘĆ – JEDEN „ZŁOTY ŻYCIA” DLA SIEBIE

CZAS: OK.5 MINUT

FORMY PRACY

praca indywidualna, praca z całą klasą

METODY PRACY

autorefleksja, symboliczne ćwiczenie decyzyjne

Na zakończenie nauczyciel/ka prosi uczniów/uczennice, aby wrócili myślami do całych zajęć: najpierw zastanowili się nad tym, kim jest Wokulski i co go ukształtowało, później nad tym, co wpływa na nich samych, kiedy wpływ innych może zamienić się w presję, a podczas aukcji – czego sami/same chcieliby od własnego życia.

Osoba prowadząca rozdaje **każdej osobie** jeden dodatkowy banknot o nominale **100 złotych życia**. Wyjaśnia, że tego banknotu nie można już licytować ani stracić. Jest to ostatnie 100 złotych życia, o którego przeznaczeniu każdy/każda decyduje wyłącznie sam/sama.

Prowadzący/prowadząca mówi: **Wyobraźcie sobie, że zostało Wam jeszcze 100 złotych życia.** Tym razem nie musicie wybierać spośród rzeczy, które pojawiły się na naszej aukcji. Możecie przeznaczyć je na cokolwiek, co jest dla Was ważne albo co chcielibyście kiedyś mieć, osiągnąć, zrobić, rozwinąć lub zachować w swoim życiu.

Nauczyciel/ka prosi uczniów/uczennice, aby na odwrocie banknotu dokończyli jedno zdanie:
Moje 100 złotych życia przeznaczam na, ponieważ

Odpowiedź pozostaje prywatna. Nie jest zbierana ani oceniana. Osoby, które chcą, mogą podzielić się swoim wyborem z klasą, ale nie jest to obowiązkowe.

Następnie nauczyciel/ka kończy zajęcia słowami: *Nie mamy pełnej kontroli nad tym, co nas kształtuje. Wpływają na nas ludzie, środowisko, doświadczenia, oczekiwania i przypadki. Nie zawsze też od razu wiemy, kim chcemy być. Możemy jednak od czasu do czasu zatrzymać się i sprawdzić: czego naprawdę chcę? Które z moich aspiracji są moje? Ile jestem gotowy/gotowa dla nich poświęcić? I czy kierunek, w którym idę, nadal jest kierunkiem, który sam/sama chcę wybierać?*

Uczniowie/uczennice zabierają swój ostatni banknot ze sobą.

ZAŁĄCZNIK NR 1.

Kadr z filmu *Lalka*, reż. Maciej Kawalski, Polska 2026.

KARTA PRACY UCZNIA NR 1

Wyobraź sobie, że w miejscu zdjęcia Wokulskiego znajduje się Twoje zdjęcie.
Jakie słowa mogłyby pojawić się wokół niego? Nie musisz nikomu pokazywać swoich odpowiedzi.

MOJE ROLE
(NP. BRAT/SIOSTRA/
UCZEŃ/UCZENNICA)

.....
.....

MOJE UMIEJĘTNOŚCI
(CO POTRAFIĘ)

.....
.....

MOJE CECHY

.....
.....

JA

CO MNIE WYRÓŻNIA

.....
.....

MOJE ZAINTERESOWANIA

.....
.....

MOJE WARTOŚCI
(CO JEST DLA MNIE WAŻNE)

.....
.....

ZASTANÓW SIĘ:

- Które z tych określeń jest dziś dla Ciebie szczególnie ważne?
- Czy jest coś, co inni Ci przypisują, ale Ty nie czujesz, że naprawdę Cię opisuje?
- Czy w domu, w szkole, wśród przyjaciół i w internecie pokazujesz te same części siebie?
- Czy jedna rola albo jedna cecha wystarczyłaby, żeby powiedzieć, kim jesteś?

KARTA PRACY UCZNIA NR 2

Zastanówcie się, jak różne osoby, środowiska i doświadczenia mogą wpływać na to, kim staje się młody człowiek. Następnie pomyślcie, jakie oczekiwania mogą się z tym wpływem wiązać.

Co/kto ma wpływ?	Jak może nas kształtować?	Jakie oczekiwania mogą się z tym wiązać?
Rodzina		
Przyjaciele		
Grupa rówieśnicza		
Szkoła		
Internet i media społecznościowe		
Miejsce i środowisko, w którym dorastamy		
Sytuacja materialna		
Kultura / tradycja		
Osoby, które podziwiamy		
Ważne doświadczenia, sukcesy i porażki		
Inne:		

Wybierz jeden czynnik, który Twoim zdaniem szczególnie silnie wpływa dziś na tożsamość młodych ludzi.

WYBRANY CZYNNIK:

.....

DLACZEGO WŁAŚNIE TEN?

.....

.....

Na koniec zastanów się:

- Czy oczekiwania innych zawsze są czymś złym?
- Kiedy oczekiwania mogą wspierać, inspirować albo motywować?
- Kiedy oczekiwanie zaczyna być odczuwane jako nacisk?

ZAŁĄCZNIK NR 4 – PRZYKŁADOWE SYTUACJE

❖ Sytuacja 1:

Większość osób z klasy wybiera to samo liceum. Twój znajomi mówią: „Chodź z nami, będzie super”. Ty myślisz o innej szkole.

❖ Sytuacja 2:

Rodzice często mówią Ci, że masz świetne oceny z biologii i byłoby szkoda „zmarnować taki potencjał”. Wyobrażają sobie, że zostaniesz lekarzem/ lekarką. Ty nie wiesz jeszcze, czym chcesz się zajmować.

❖ Sytuacja 3:

Znajomi namawiają kolegę/ koleżankę do spróbowania narkotyku. Nikt nie grozi ani nie zmusza. Padają jednak komentarze: „Przecież wszyscy próbowali”, „Nie bądź dzieckiem”, „Jeden raz nic ci nie zrobi”.

❖ Sytuacja 4:

Osoba publikuje swoje zdjęcie w mediach społecznościowych. Po chwili je usuwa, ponieważ dostało znacznie mniej polubień niż zdjęcia znajomych.

❖ Sytuacja 5:

W grupie znajomych wszyscy wyśmiewają jedną osobę. Nie chcesz tego robić, ale śmiejesz się razem z nimi, żeby grupa nie uznała, że „jesteś po jej stronie”.

❖ Sytuacja 6:

Przyjaciół/ przyjaciółka mówi: „Masz talent. Naprawdę powinienesz/ powinnaś zgłosić się do tego konkursu”. Sam/a wcześniej o tym nie myślałeś/myślałaś.

ZAŁĄCZNIK NR 5 – ZESTAW BANKNOTÓW “ZŁOTE ŻYCIA”

Lalka

PATRONAT
HONOROWY

PARTNER
EDUKACYJNY

PATRONAT
EDUKACYJNY

DYSTRYBUTOR

PRODUCENT

GIGANT FILMS

WIĘCEJ INFORMACJI:

www.kinoswiat.pl

www.kinoswiatedukacji.pl

Wszystkie materiały edukacyjne przygotowane do filmu „Lalka” znajdują Państwo na stronie www.lalka.edu.pl

Informacje o pokazach dla szkół: Dział dystrybucji | dystrybucja@kinoswiat.pl

Dział prasowy KINO ŚWIAT | pr@kinoswiat.pl

KINOŚWIAT Sp. z o.o. Al. Gen. Sikorskiego 9, 07-758 Warszawa

Opracowanie merytoryczne: „KinoSzkola” Fundacja Rozwoju Kompetencji Medialnych i Społecznych | ul. Batorego 1/6, 43-100 Tychy
www.kinoszkola.org.pl

W SCENARIUSZY WYKORZYSTANO MATERIAŁY ARCHIWALNE GIGANT FILMS

OPRACOWANIE GRAFICZNE:

WHIS™ IS BASED IN WARSAW
DESIGN-DRIVEN BRANDING STUDIO
WWW.WHIS.DESIGN